

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Дніпропетровської області в II кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Дніпропетровської області** у II кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти **очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні високими темпами та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується посилення інфляції та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні високими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 48.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.7%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 48.7% (графік 1). Найбільш песимістично налаштовані респонденти підприємств торгівлі (баланс відповідей – «мінус» 71.4%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують, що зростання споживчих цін перевищить 20.0% становить 48.5%, у цілому по Україні – 58.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 95.5% респондентів (у попередньому кварталі – 79.2%), у цілому по Україні – 88.9%;
- **суттєве погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 32.4% (у попередньому кварталі – 2.8%), у цілому по Україні – «мінус» 17.1% (таблиця). Найпесимістичніші очікування в респондентів торгівлі, а також у транспорту та зв'язку (баланси відповідей – «мінус» 75.0% та «мінус» 71.4% відповідно);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 42.6% (у попередньому опитуванні – 14.1%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку, але вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 51.5% (у I кварталі 2022 року – 23.5%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 19.0% та «мінус» 25.0% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар високими темпами: баланси відповідей – «мінус» 53.8% та «мінус» 55.4% відповідно (у попередньому кварталі – 4.5% та 24.3% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 37.2% та «мінус» 34.7% відповідно;
- **значне скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 44.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 29.0%. Найбільше скорочення чисельності працівників очікували респонденти підприємств торгівлі (баланс відповідей – «мінус» 62.5%), водночас керівники підприємств сільського господарства очікували, що кількість працівників залишиться без змін (0.0%);
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва високими темпами:** баланси відповідей – 92.6% та 63.6% відповідно (у I кварталі 2022 року – 97.2% та 72.2% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на товари/послуги власного виробництва в респондентів переробної промисловості (баланс відповідей – 95.0%). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину, матеріали, проблеми з логістикою та ціни на енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції вищими темпами:** баланс відповідей – 78.5% (у I кварталі 2022 року – 72.9%). Водночас респонденти очікують **помітне уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 21.2% (у попередньому кварталі – 61.1%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

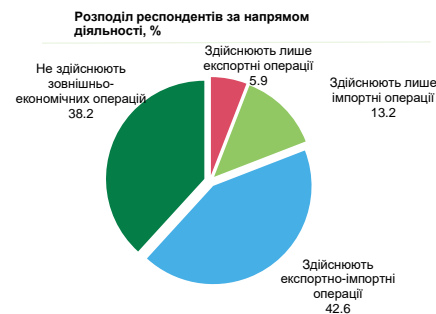
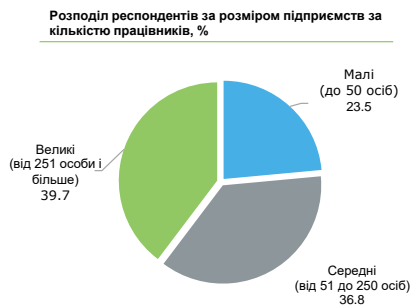
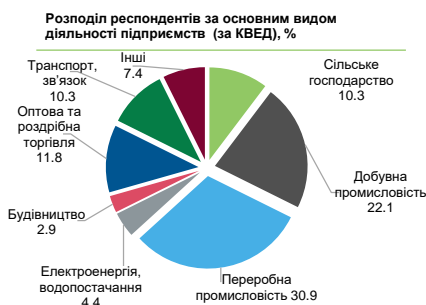
Очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом посилюються (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання та наявність інших джерел фінансування є основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів (графік 10).

95.5% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 93.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

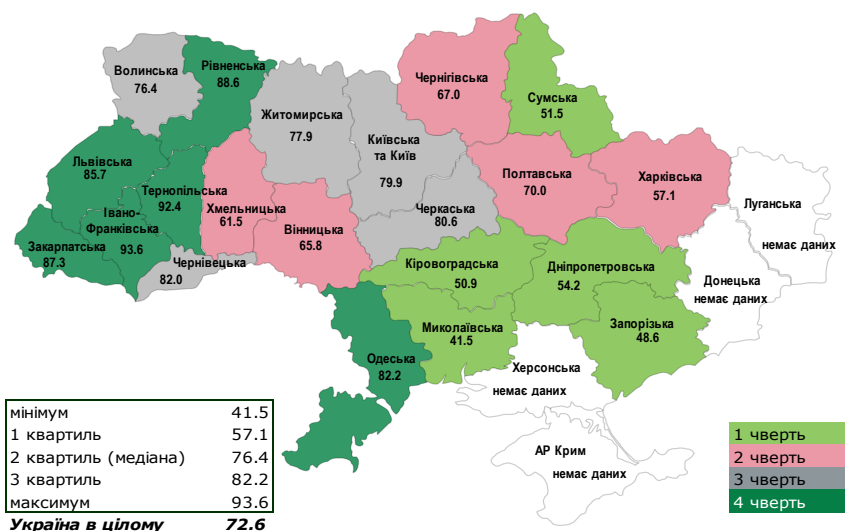
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився і оцінюється як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 39.7% (у I кварталі 2022 року – «мінус» 8.3%), у цілому по Україні – «мінус» 28.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 8.9% (у I кварталі 2022 року – «мінус» 12.5%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 37.3% (у I кварталі 2022 року – 12.5%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03–31 травня 2022 року;
- опитано всього 68 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділової активності (за складовими)

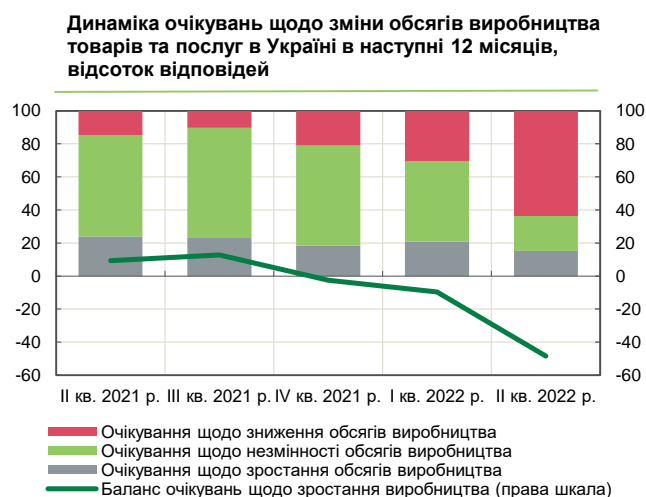
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	13.7	1.3	5.2	2.8	-32.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	11.5	25.0	13.0	14.1	-42.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	8.2	8.1	7.0	4.5	-53.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	14.9	19.7	20.8	24.3	-55.4
кількості працівників	2.6	-6.3	-6.4	-8.3	-44.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Графік 2

Графік 3

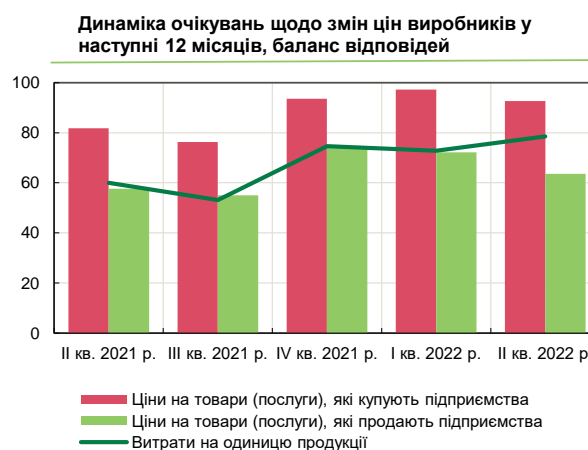
Графік 4

Графік 5

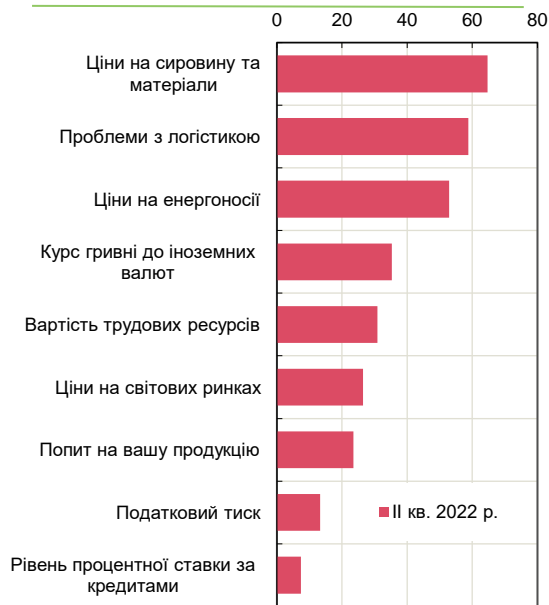

Графік 6

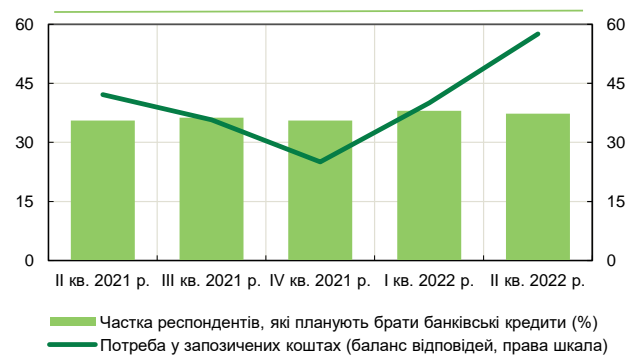
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

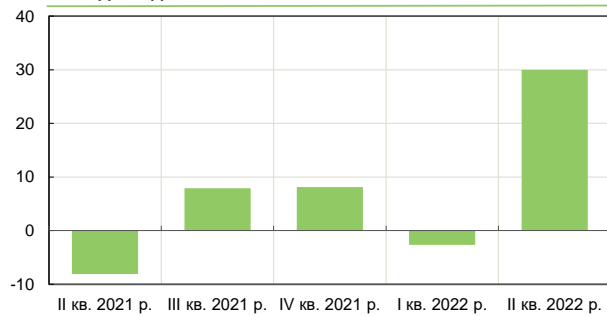
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

